

Toimintakertomus 2016

Hallitus

Leena Kontinen (Sipoo) (pj)
Katja Hintikainen (Helsinki) (vpj)
Janina Paasonen (Helsinki) (vpj)
Sini Ilmonen (Turku)
Ronja Järvelin (Helsinki)
Petteri Laine (Helsinki)
Angi Mauranen (Helsinki)
Noora Ojala (Helsinki)
Julia Räisänen (Forssa)
Heidi Tuhkanen (Helsinki)
Liisa Uimonen (Helsinki)
Mirva Virtanen (Pori)

Järjestökoordinaattori

Eveliina Heikkinen

Taloudenhoitaja

Leena Helva

Ilmastokampanjan koordinaattori

Hanna Hakko

Meidän kaikkien kaivokset -hankkeen hankekoordinaattori

Anni Kiviranta

Harjoittelijat & työkokeilijat

Minna Kilpinen (tammi-maaliskuu)
Liisa Uimonen (maalis-syyskuu)
Janne Ponnikas (maalis-joulukuu)
Tiina Parkkinen (marras-joulukuu)
Tuuli Mäkinen (joulukuu)

Muut edustukset

Vaihda Virtaa -kampanja:

Leena Kontinen

Ilmasto.org:

Leena Kontinen

EEPN - European Environmental Paper Network:

Noora Ojala

AEPP - Asia Europe People's Forum:

Timmis Sundman

Finnwatch hallitusjäsen:

Olli-Pekka Haavisto

Siemenpuu-säätiö:

Olli-Pekka Haavisto

Karel Keiramo

Anni Kiviranta

Noora Ojala

Sosiaalifoorumit:

Simo Porola

Liisa Uimonen

Voima Kustannus Oy:n hallitus:

Leena Kontinen

Into Kustannus Oy:n hallitus:

Leena Kontinen

Sisällysluettelo:

1 JÄRJESTÖ

- 1.1 Emojärjestön toiminta ja hallituksen työ
- 1.2 Kansainvälinen toiminta
- 1.3 Toimisto
- 1.4 #pyöräytys2016: tempaus paikallisryhmien/vapaaehtoisten tukemiseksi

2 HANKETOIMINTA

- 2.1 MOTNYT-hanke
- 2.2 Meidän kaikkien kaivokset -globaalikasvatushanke
- 2.3 Ikkunoita maailmaan – Globaali Etelä Helinä Rautavaaran museossa -globaalikasvatushankeyhteistyö

3 KAMPANJAT

- 3.1 Ilmastokampanjat
- 3.2 Yhteistyö Vaihda virtaa -kampanjan kanssa

4 TOIMINTARYHMÄT

- 4.1 Kaivosryhmä
- 4.2 Taloudellinen oikeudenmukaisuus
- 4.3 Ruokatoiminta
- 4.4 Vesitoiminta
- 4.5 Yhteys maahan, metsään ja alkuperäiskulttuureihin
- 4.6 Ydinvoima
- 4.7 Maa- ja metsäoikeudet
- 4.8 Sosiaalifoorumitoiminta

5 PAIKALLISRYHMÄT

- 5.1 HYMY/Myhki (Helsinki)
- 5.2 JyMy (Jyväskylä)
- 5.3 Maahinen (Oulu)
- 5.4 Mytty (Tampere)
- 5.5 Posmy (Pori)
- 5.6 Turma (Turku)

1 JÄRJESTÖ

Maan ystävät ry:n (myöhemmin MY) 21. toimintavuosi piti sisällään monenmoista toimintaa. Tutut aihealueet kuten ydinvoima- ja ilmastotoiminta olivat vahvasti esillä. Nuorille suunnattu MOTNYT-hanke aktivoi ilmastomuutoksen, ruuantuotannon ja ydinvoiman piirissä. Muussa toiminnassa keskityttiin viime vuoden tapaan muun muassa varainhankinnan kehittämiseen. Vuoden 2016 aikana järjestön sisällä keskityttiin myös paikallisryhmätoiminnan tukemiseen #pyöräytys2016-tempauksen siivittämänä.

Järjestön toiminta oli edelleen vuonna 2016 aktiivista ja monipuolista sekä vapaaehtoistyöhön pohjautuvaa.

1.1 Emojärjestön toiminta ja hallituksen työ

Vuosi 2016 oli MY:n 20-vuotisjuhlavuosi, jota vietettiin enimmäkseen ahkeran työn merkeissä. Merkkivuodestakin viestittiin ja muistutettiin eri yhteyksissä. Syksyllä järjestettiin 20-vuotisjuhlailaisuus Pauligin huvilalla: päivällä järjestettiin ohjelmaa muun muassa sidosryhmille ja illalla pidettiin avoimet juhlat musiikkiesityksineen. Juhlat saivat koottua paikalle ilahduttavan paljon perustajajäseniä, jotka välittivät kiinnostavia kokemuksia ja muistoja MY:n alkuajoista sekä jakoivat myös näkemyksiään nykyisestä ja tulevasta MY:stä.

Hallituksen ja sen rinnalla toimivien jaostojen perehdytysviikonloppu järjestettiin tammikuun puolivälissä. Hallitustöiden jakamiseen kiinnitettiin vuoden mittaan aiempaa enemmän huomiota ja tästä saatiinkin hyviä kokemuksia.

Suomen sosiaalifoorumi toteutui alkuvuonna hieman uudessa muodossa, ja MY oli tänäkin vuonna aktiivisesti mukana tuotannossa (tästä lisää kohdassa 4.8.). Helsingissä järjestetty kevätväentapaaminen sekä vuosikokous tavoittivat hyvin vanhoja aktiiveja ja herättivät kiinnostusta myös uusissa toimijoissa. Toukokuun lopussa osallistuttiin Maailma kylässä -tapahtumaan. Lisäksi myöhemmin kesällä oltiin mukana Faces-festareilla Karjaalla.

Kevättalvella uhkaksi nousi Helsingin nuorisosiainkeskuksen täysin yllättäen esitelty suunnitelma antaa Pauligin huvilan tilat syksystä alkaen kokonaan uuden toimijan käyttöön. Tätä vastaan kampanjoiminen työllisti järjestömme toimijoita paljon niin hallituksen puheenjohtajistosta, toimiston puolelta kuin vapaaehtoistenkin osalta. Yhteistyössä talon muiden toimijoiden kanssa ja omalla aktiivisella vaikutustyöllä saatiin kuitenkin lopulta nuorisolautakunta pitämään nykyiset järjestöt toiminnalleen elintärkeissä tiloissa ja osoittamaan vieraalle toimijalle toiset, tarkoituksenmukaisemmat tilat.

Taloudenpidossa jatkettiin tänäkin vuonna tiukan säästeliäällä linjalla valtionavustusten leikkausten vuoksi. Järjestön talouden kehitystä seurattiin tarkasti ja samalla pyrittiin järjestelmällisempään varojen hankintaan, jonka merkitystä painotettiin myös paikallis- ja toimintaryhmille. Rahoitushakujen monipuolisuuteen ja läpinäkyvyyteen kiinnitettiin tänäkin vuonna huomiota ja uusia rahoituslähteitä etsittiin. Käyttöön otettiin myös emojärjestön hyväksi kerättävä varainkeruumaksu. Eri ryhmien keräämistä summista pidätettävän, viiden prosentin suuruisen summan tarkoituksena on kattaa hallinnollisia kuluja, joita varainhankinnasta syntyy emojärjestölle.

Aktiivinen jäsenhankinta tuotti myös edellisvuosien tapaan tulosta: Jäsenmäärä kasvoi tasaisesti koko vuoden ajan, ja vuoden 2016 lopussa jäseniä oli jo 729. Näin jäsenmäärä nousi 20-vuotisjuhlavuonna ensimmäistä kertaa yli seitsemänsadan! Tällä pystyttiin hieman kompensoimaan menetettyjä valtion avustuksia, mutta ennen kaikkea osoittamaan MY:n olevan edelleen vetävä ja entistäkin kiinnostavampi toimija ajankohtaisuudessaan.

Syksyllä panostettiin seuraavan hallituksen ja jaostojen rekrytoimiseen ja jatkettiin edellisinä vuosina toimivaksi osoittautunutta hakemusperustaista käytäntöä. Syysväentapaaminen ja vuosikokous järjestettiin Porissa aktiivisen paikallisryhmämme Posmyn luona. Syysvuosikokouksessa hyväksyttiin sääntömuutoksen tarpeelliset täsmennykset ja lisäykset, joita oli kauan huolellisesti valmisteltu. Hallituksen viimeinen kokous oli tänäkin vuonna hallituksenvaihtokokous, jonka yhteydessä uudet hallituslaiset pääsivät tutustumaan ennakolta hallitustyön käytäntöihin. Joulun alla MY lahjoitti aiempien vuosien tapaan yhdessä muiden ympäristö- ja eläinsuojelujärjestöjen kanssa presidenttiparille jouluisen kasviskorin.

1.2 Kansainvälinen toiminta

Kansainvälisen verkostomme [Friends of the Earth Europe (FoEE) ja Friends of the Earth International (FoEI) sekä Euroopan nuorten Maan ystävät (Young Friends of the Earth Europe, YFoEE)] toimintaan osallistuttiin mm. erilaisten tapahtumien ja toimintaryhmien kautta. MY:llä oli edustaja mm. YFoEE:n kesäleirillä Maltalla, monissa erilaisissa euroopanlaajuisissa ilmastotapaamisissa ja Marokon ilmastokokouksessa. MY:n kansainväliseen yhteistyöhön kuuluu tyypillisesti myös paljon solidaarisuusviestejä, vetoamuksia ja yhteisiä avoimia kirjeitä, ja niin myös vuonna 2016.

MY:n puheenjohtaja osallistui FOEE:n vuosikokoukseen toukokuun lopulla Irlannissa. Edustajaksemme loppuvuodesta Indonesiassa pidettyyn FoEI:n joka toinen vuosi järjestettävään vuosikokoukseen MY valtuutti Skotlannin Maan ystävien puheenjohtajan.

1.3 Toimisto

Vuoden aikana MY:n Helsingin toimistolla työskenteli järjestökoordinaattori ja ilmastokampanjakoordinaattori sekä lisäksi alkuvuoden ajan Meidän kaikkien kaivokset -hankkeen koordinaattori. Valtionavustusten leikkausten vuoksi MY:llä ei tänä vuonna ollut mahdollista ottaa siviilipalvelushenkilöä tai palkata harjoittelijoita emojärjestön puolelle, mutta lisäresurssia toimistolle saatiin kuitenkin palkattomista korkeakouluharjoittelijoista, työkokeilijoista ja vapaaehtoisesta avusta.

Ulkoministeriön globaalikasvatustuella pyörineessä Meidän kaikkien kaivokset -hankkeessa apuna oli alkuvuoden ajan palkattu harjoittelija. Ammattikorkeakouluharjoittelija toi arvokkaan lisäresurssin toimistolle kevään ja kesän ajaksi, toimien apuna erityisesti viestinnässä, ryhmätoiminnassa ja vapaaehtoisten tukemisessa. Sama harjoittelija intoutui tekemään MY:lle vielä opinnäytetyönkin, jonka tekeminen jatkui koko loppuvuoden ajan. Keväästä syksyyn kokoonpanoa vahvisti varainhankinnan työkokeilija, joka keskittyi tehostamaan järjestön varainhankintaa. Loppuvuonna toimistolla toimi myös osa-aikaisesti vapaaehtoinen jäsensihteeri sekä viestinnässä ja vesitoimintaryhmän toiminnassa avustanut työkokeilija.

MY:lle työskenteli aiempien vuosien tapaan myös taloudenhoitaja omalta toimistoltaan Turusta käsin.

1.4 #pyöräytys2016: tempaus paikallisryhmien/vapaaehtoisten tukemiseksi

Kesä- ja heinäkuun aikana järjestettiin #pyöräytys2016-tempaus, jonka aikana ammattikorkeakouluharjoittelija kiersi pyöräillen MY:n aktiiviset paikallisryhmät. Tempauksen tarkoituksena oli tarjota tukea paikallisryhmille monin eri keinoin. Samalla hän vei mukanaan uudistetun paikallistoimijaoppaan, joka laadittiin kevään aikana yhteistyössä ryhmäjohtajien, muutamien muun aktiivien ja paikallisryhmien kesken. Oppaaseen on tarkoitus kerätä kaikki paikallisryhmille tarpeellinen tieto, jolloin se olisi helpompi löytää yhdestä paikasta. #pyöräytys2016-tempauksesta valmistuu keväällä 2017 myös opinnäytetyö.

2 HANKETOIMINTA

2.1 MOTNYT-hanke

MY:llä oli nuorisohanke, joka alkoi maaliskuussa 2016 ja päättyi kesäkuussa 2016. Hankkeen tavoitteena oli innostaa 16-29 -vuotiaita nuoria aktiiviseen kansalaisuuteen ja opastaa heitä löytämään omat tapansa vaikuttaa yhteiskunnallisesti.

Hankkeessa nuoret tutustuivat kansalaisvaikuttamisen erilaisiin muotoihin ja pääsivät toimimaan valitsemiensa teemojen parissa. Tavoitteena oli, että nuoret paitsi oppivat kansalaisvaikuttamisessa tarvittavia taitoja myös oivaltavat jotain itsestään ja omista arvoistaan. Ajatuksena oli, että nuoret päättävät itse toimintansa muodoista ja sisällöistä heille tarjottujen teemojen ja toimintojen kautta. Näin nuoret ottavat itse vastuuta ja pääsevät kanavoimaan maailmantuskaansa mielekkäällä tavalla yhdessä.

Hanke tarjosi nuorille toimintaa kolmen eri teeman parissa. Näitä olivat ilmastonmuutos, ruuantuotanto sekä ydinvoima. Toimintaa syntyi kaikkiaan 11 paikkakunnalle. Lisäksi näiden paikallisten ryhmien tueksi

toteutettiin polkupyöräilemällä kesäkiertue, jonka tarkoituksena oli tukea vasta mukaan toimintaan tulleiden nuorten osallistumista.

2.2 Meidän kaikkien kaivokset -globaalikasvatushanke

Maan ystävien globaalikasvatushanke Meidän kaikkien kaivokset käynnistyi toukokuussa 2015 ja päättyi maaliskuussa 2016. Hankkeen tavoitteena oli nostaa esille kaivosteollisuuden vaikutuksia ihmisille ja ympäristölle, avata elämäntapamme yhteyksiä kaivoksiin sekä kannustaa nuoria yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen. Hankkeessa tuotettiin opetusmateriaali, koulutettiin vapaaehtoisia kouluvierailijoita ja opettajia sekä tehtiin kouluvierailuja.

Hankkeella oli toimintoja kaikkiaan 18 paikkakunnalla Turusta Ylitornioon. Kouluvierailijakoulutuksiin osallistui 12 ja opettajakoulutuksiin 103 henkeä. Kouluvierailuilla tavoitettiin 1197 13-19 -vuotiasta nuorta sekä 53 opettajaa.

Hankkeessa työskenteli osa-aikainen koordinaattori sekä harjoittelija.

2.3 Ikkunoita maailmaan – Globaali Etelä Helinä Rautavaaran museossa -globaalikasvatushanke yhteistyö

MY oli yhteistyökumppani Helinä Rautavaaran museon koordinoimassa Ikkunoita maailmaan – Globaali Etelä Helinä Rautavaaran museossa -globaalikasvatushankkeessa vuosina 2015-2016. Hankkeen tavoitteena oli jakaa näyttelyjen ja yleisötyön avulla kokemuksellista tietoa ja taitoa ymmärtää kehitysmaiden todellisuutta ja lisätä kohderyhmien tahtoa toimia kestävän kehityksen edistämiseksi. Hankkeessa tuotettiin Länsi-Afrikkaan liittyvä näyttely ja toteutettiin opastuksia, työpajoja, tapahtumia, kasvattajien koulutuksia sekä päiväkotij- ja kouluvierailuja. Hankkeen kautta tavoitettiin vuonna 2015 1663 lasta/nuorta ja 215 aikuista yhteensä 87:ssä tapahtumassa, ja vuonna 2016 3528 lasta/nuorta ja 834 aikuista yhteensä 181:ssä tapahtumassa. Yhteensä hankkeessa tavoitettiin 5191 lasta/nuorta ja 834 aikuista 268 tapahtumassa ja lisäksi noin 60 000 museovierasta, jotka tutustuivat museon näyttelyihin.

MY:n asiantuntemusta globaaleista ympäristöongelmista hyödynnettiin opastuksia suunniteltaessa. Opastuksilla hyödynnettiin MY:n materiaaleja, kuten vesikriisi-esitettä ja ruokaan ja ruuantuotantoon liittyvää tietämystä. Opastuksilla puhuttiin myös kaivosteollisuudesta ja raaka-aineiden tuotannon ongelmista, sekä heräteltiin nuoria ja aikuisia vähentämään kulutustaan. Opastusten ja kasvattajien koulutusten yhteydessä jaettiin MY:n perusesitettä ja Vesikriisi-esitettä.

3 KAMPANJAT

3.1 Ilmastokampanjat

Vuonna 2016 ilmastokampanjan tärkeimmät toimintamuodot olivat uudet kampanjat Hiilivapaa Suomi ja Yhteisöenergia.

Hiilivapaa Suomi -kampanja

Hiilivapaa Suomen vuosi alkoi isossa kampanjatapaamisessa, jossa aktiivit ympäri Suomen kouluttautuivat energia-asioissa ja suunnittelivat kampanjan toimintaa. Vuoden alussa lähtivät käyntiin paikallisryhmät Vantaalla, Espoossa ja Tampereella. Lisäksi kampanjassa toimivat viestintä- ja varainhankintaryhmä sekä kansainvälinen ryhmä.

Alkuvuosi sujui pitkälti kampanjan valmistelun ja taustatyön tekemisen merkeissä: valmisteltiin nettisivuja, teetettiin kampanjamateriaaleja ja perehdyttiin kampanjakaupunkien energiantuotannon ja päätöksenteon tilanteisiin. Myös aktiivien kouluttamista jatkettiin kokoontumalla keväällä Tampereelle energiaosaamista syventämään. Keväällä kampanja osallistui myös mm. Maailma Kylässä -festivaaleille sekä Sosiaalifoorumiin järjestämällä työpajan energiademokratiasta.

Kampanja käynnisti vuonna 2016 kampanjakaupungeissaan myös päätöksentekijöiden lobbaamisen. Espoon valtuusto päättikin kampanjan ehdotuksen pohjalta peräänkuuluttaa energiantuotannosta vastaavaa Fortumia esittämään, millä käytännön ratkaisuilla se etenee kohti hiilivapaata

energiantuotantoa jo seuraavien vuosien aikana. Myös muissa kaupungeissa kampanja sai positiivista vastakaikua ehdotuksilleen.

Kampanjan vuoden 2016 isoimpia ponnistuksia olivat Tampereella, Espoossa ja Vantaalla järjestetyt keskustelutilaisuudet, joissa kampanjan aktiivit, asiantuntijat, energiayhtiöt ja päättäjät keskustelivat energiatuotannon uudistustarpeista. Vantaan tilaisuudessa Vantaa Energia julkistikin suunnitelmansa hiilen ja kaasun käytön puolittamiseksi lähivuosina. Espoossa Fortum kertoi myös suuntaavansa eroon hiilestä.

Loppuvuodesta kampanjaväen toiminta painottui vuoden 2017 kuntavaalikampanjan valmisteluun. Tätä varten toteutettiin myös Hiilivapaat kuntavaalit -joukkorahoituskampanja Mesenaatti-palvelussa sekä kerättiin Valkeaa joulua -lahjoituksia.

Hiilivapaa Suomi -kampanja myös laajentui vuoden aikana. Uusia ryhmiä perustettiin Turkuun ja lisäksi Helsingin toiminta käynnistettiin uudestaan. Myös kampanjakoalitio laajentui: vuoden aikana mukaan tulivat MY:n lisäksi Luonto-Liitto, Changemaker, Ilmastovanhemmat, 350 Suomi, Kepa, Energiaremontti ja YK-nuoret.

Yhteisöenergia-kampanja

Yhteisöenergia-kampanjan tavoitteena on edistää hajautetun uusiutuvan energian yhteisöllistä tuotantoa Suomessa. Kampanja on itsenäinen osa FoEE:n Community Power - kampanjaa.

Vuonna 2016 tehtiin tutkimusyhteistyötä Jyväskylän yliopiston kanssa yhteisöenergian esteistä ja kannusteista. Ensimmäinen opinnäytetyö aiheesta valmistui syksyllä 2016 ja toinen valmistuu kevään 2017 aikana.

Toukokuussa kampanja järjesti Suomen ensimmäisen julkisen asiantuntijakeskustelutilaisuuden yhteisöenergiasta Maailma kylässä -festivaaleilla. Syksyllä Yhteisöenergia-tapaamispäivään sisältyi mm. aurinkoenergiakoulutusta ja toiminnan suunnittelua.

Kansallinen ja kansainvälinen yhteistyö

Kampanja osallistui vuoden aikana ympäristö- ja kehitysjärjestöjen yhteistyöhön ilmastokoordinaatio-ryhmässä.

Ilmastokampanja oli myös edustettuna Euroopan Maan ystävien ilmastokampanjan ohjausryhmässä (FoEE Cje Steering group) ja osallistui verkoston tapaamisiin. Kansallisesti ilmastokampanja osallistui järjestöjen yhteiseen ilmastokokousviestintään, ja kampanjan edustaja seurasi paikanpäällä FoEI:n ryhmässä Marrakechin ilmastokokousta.

Kampanja oli myös mukana No Coal -verkostossa, jossa eri maiden hiilikampanjoitsijat jakavat kokemuksiaan vaikuttamisesta, ja osallistui keväällä kutsuttuna verkoston tapaamiseen.

Lentomaksusivusto

Lentoliikenteen ilmastovaikutuksista tietoa jakavan lentomaksusivuston (www.lentomaksu.fi) toiminta jatkui vuonna 2016. Sivuston kautta voi myös maksaa vapaaehtoisen lentomaksun.

Lentomaksukampanjan tuotto käytetään ilmastomuutoksen torjuntatyön tukemiseen. Vuosina 2011–2016 lentomaksuilla on tuettu Green Living Movementin (GLM) kautta pienpuuistututuksien perustamista Sambiaan. Pienpuuistutukset vähentävät alueen metsiin kohdistuvaa painetta vahvistaen myös paikallista taloutta ja ruokaturvaa. Syksyllä sambialaisen järjestön koordinaattori ja viljelijä vierailivat GLM:n kutsumina Suomessa, ja vierailun yhteydessä järjestettiin myös tapaaminen MY:n toimistolla. Lisäksi lentomaksutuloilla tuettiin ilmastokampanjan toimintaa Suomessa.

Ohjausryhmä ja kampanjakoordinaattori

Kampanjan ohjausryhmä valitaan vuosittain kampanjatapaamisessa. Vuonna 2016 ilmastokampanjan ohjausryhmään kuuluivat toukokuuhun asti Anni Kiviranta, Leena Kontinen ja Eija Kärkkäinen, ja toukokuusta alkaen Ansku Holstila, Tuuli Hongisto, Arto Kekkonen, Anni Kiviranta, Leena Kontinen, Hannele Ollilainen ja Susanna Turunen. Ilmastokampanjavastaavina toimivat toukokuuhun asti Leena Kontinen ja Eija Kärkkäinen, ja toukokuusta alkaen Leena Kontinen ja Ansku Holstila. Palkattuna kampanjakoordinaattorina toimi Hanna Hakko.

3.2 Yhteistyö Vaihda virtaa -kampanjan kanssa

Maan ystävät jatkoi yhteistyötä ympäristöystävällistä sähköntuotantoa edistävän Vaihda virtaa -kampanjan kanssa. Kampanjan perustoimintaa on www.vaihdavirtaa.net-sivuston ylläpito. Vuonna 2016 kampanja osallistui erilaisiin uusiutuvaa energiaa ja energiatehokkuutta edistäviin tapahtumiin Tampereella, muun muassa Ympäristötorille. MY:n edustaja osallistui kampanjan tulevaisuutta pohtivaan kokoukseen Tampereella.

4 TOIMINTARYHMÄT

4.1 Kaivosryhmä

Kaivosaiheinen toiminta keskittyi yhteistyöhön muiden tahojen kanssa sekä Meidän kaikkien kaivokset -hankkeeseen (ks. hankkeen oma kappale). Huhtikuussa ryhmä järjesti yhteistyössä Kaivostieto.info-verkkosivuston kanssa asiantuntijafoorumin Helsingissä. Näytteenoton osalta tehtiin yhteistyötä Talvivaaran kaivoksen vaikutusalueella paikallisten toimijoiden kanssa.

Dragon Miningin kaivostoiminnan seuranta jatkui vuonna 2016. Harmillinen takaisku koettiin keväällä, kun ryhmän tekemä valitus Dragon Miningin Sastamalan rikastamon toiminnan laajentamisen ympäristölupaan jätettiin käsittelemättä Vaasan hallinto-oikeudessa vedoten MY:n sääntöihin. Muilta osin hallinto-oikeuden päätös oli pääosin ryhmän vaatimusten suuntainen, ja sääntöjäkin selkeytettiin sääntömuutoksella syksyllä.

4.2 Taloudellinen oikeudenmukaisuus

Vuonna 2016 taloudellisen oikeudenmukaisuuden toimintaryhmän toiminta oli aktiivista, mutta hajanaista. Varsinaisen ryhmätoiminnan sijaan vapaakauppasopimusten vastaista toimintaa tehtiin eri puolilla Maan ystäviä. Pitkin vuotta hallitus allekirjoitti lukuisia kansainvälisiä vetoamuksia, avoimia kirjeitä ja julkilausumia, joissa vaadittiin mm. TTIP- ja CETA-sopimusneuvotteluiden lopettamista, investointisuojausjärjestelmien poistamista sopimuksista tai sopimusten allekirjoittamatta jättämistä. Tammikuussa Maan ystävien edustaja oli eduskunnan suuren valiokunnan kuultavana liittyen TTIP-neuvotteluihin. Maan ystävät oli yhtenä koollekutsujana suuressa vapaakauppasopimusten vastaisessa mielenosoituksessa toukokuussa, ja keväällä tehtiin yhteistyötä GMO-vapaa Suomi -kampanjan ja Attacin kanssa liittyen pöydänpitoon Neil Youngin konsertissa. Lokakuussa eduskunnalle jätettiin CETA-sopimuksen hylkäämistä ehdottava lausunto. Sähköpostilistoilla kierrätettiin useita nettivetoamuksia, joita yksittäiset ihmiset voivat allekirjoittaa.

4.3 Ruokatoiminta

Kaksi Maan ystävien ruokaryhmäläistä osallistui Young Friends of the Earth Europan nelipäiväiseen Food and Agriculture -ryhmän tapaamiseen tammikuussa Berliinissä. Tapahtuman innoittamana ruokaryhmäläiset tekivät esitteen TTIP-sopimuksen ongelmakohdista ruoantuotannon näkökulmasta katsottuna. Tammikuun lopussa ruokatoiminta ja Helsingin seudun Maan ystävät (Hymyhyki) järjestivät Uudella ylioppilastalolla kansankeittiön, jonka huikea 600 euron tuotto lahjoitettiin eläinsuojelukeskus Tuulispäälle. Keväällä ruokatoiminnan aktiivit olivat myös Tuulispäässä talkoilemassa keskuksen hyväksi. Ravintolapäivänä helmi- ja elokuussa ruokatoiminta järjesti Pauligin huvilalla kahvilan yhdessä Hymyhykin kanssa. Ennen elokuusta ravintolapäivää järjestettiin Sipoonkorpeen sieniretki, jonka sato käytettiin kahvilan piirakoiden täytteeksi. Loppuvuodesta väentapaamisen yhteydessä suunniteltiin vuoden 2017 toimintaa.

4.4 Vesitoiminta

Vuonna 2016 vesitoiminta oli vilkasta. Ryhmä aloitti Vesikriisi-esitteen päivittämisen ja uudistamisen, ja Rauhankasvatusinstituuttia autettiin vesikriisiaiheisen oppimateriaalin tuotannossa. Suomen sosiaalifoorumiin osallistuttiin yritysvaltaa kritisoivan Vedenjakajat-seminaarin ja Vesipiirit-ympäristötaideteoksen muodossa.

Jyväskylässä järjestettiin Ravintelivalistus Special 31.05.2016 Kulttuuriravintola Ylä-Ruthissa teemalla "Kapitalismi ja ympäristökriisi". Vesiryhmän edustaja antoi tilaisuudessa laajan luennon otsikolla "Maailman tilan ankeat ulottuvuudet ja sen mahdollisia ratkaisuja".

Syksyllä vesitoimintaryhmä osallistui myös MY:n uusien iltaan Helsingissä. Joulukuussa vesitoimintaan liittyi työkokeilija Tuuli Mäkinen, joka keskittyi erityisesti esitteen päivittämiseen.

4.5 Yhteys maahan, metsään ja alkuperäiskulttuureihin

Alkuperäiskansat ja yhteys maahan -toimintaryhmä kampanjoi suomalaisen Finnfundin osarahoittamaa Aqua Zarca -hanketta vastaan sen aiheuttamien ihmisoikeus- ja ympäristöongelmien takia. Maaliskuun alussa Aqua Zarca -patohanketta vastustanut ympäristöaktivisti Berta Caceres murhattiin kotiinsa Hondurasissa. Kansainvälisesti tunnetun ja erityisesti lenca-alkuperäiskansan kanssa tekemästään työstä Goldman-ympäristöpalkinnolla tunnustetun Bertan murha on nostanut Hondurasin ihmisoikeustilanteen myös eurooppalaisten tietoisuuteen.

Keväällä 2016 toimintaryhmä järjesti useita tilaisuuksia Aqua Zarcan patohankkeeseen ja lenca-alkuperäiskansaan liittyen. Sarjan aloitti Suomen Sosiaalifoorumissa yhdessä Uusi Tuuli ry:n, Katajamäki ry:n ja Alkuperäiskansat ja Maa – aktivisti-asiantuntijaryhmän kanssa järjestetty keskustelu "Hondurasin lenca-kansa Finnfundin tuella rahoitetun uhkan alla". Keskustelu sai jatkoa huhtikuun lopulla, kun hondurasilaisen COPINH-järjestön aktiiveja vieraili Suomessa. Aktiivit tulivat Eurooppaan kertomaan Aqua Zarcan aiheuttamista ongelmista ja vaativat hankkeen rahoittajia vetäytymään hankkeesta välittömästi. Rahoittajia vaadittiin pidättäytymään myös muusta yhteistyöstä sekä toisista patohankkeista lenca-alkuperäiskansan alueilla Hondurasissa. Aktivistien Suomen vierailun aikana järjestettiin julkinen keskustelu ja lehdistötilaisuus, jossa COPINH-edustajien lisäksi läsnä oli Finnfundin edustajia. Eduskunnassa järjestettiin kaksi tilaisuutta, jossa kohdattiin Finnfundin ohjausryhmä ja kansanedustajia. Näissä tilaisuuksissa lenca -alkuperäiskansaan kuuluvat edustajat kertoivat Aqua Zarca -patohankkeen tuomista ihmisoikeusongelmista ja vetosivat päättäjiin hankkeen lopettamiseksi. Tilaisuuksia järjestettiin myös yhteistyössä Amnesty ja Rauhanliiton kanssa.

COPINH-aktiivien vierailulla oli merkittävä vaikutus suomalaisten toimijoiden ja päättäjien näkemykseen Aqua Zarcan hankkeen aiheuttamista ongelmista ja sen jatkosta. Vierailu toi konkreettisesti esiin ne syvät ihmisoikeusongelmat, joita alkuperäisväestö kohtaa Hondurasissa länsimaisen kehitysrahoituksen avulla. Toimintaryhmä on vierailun jälkeen jatkanut Aqua Zarcan tilanteen seuraamista ja osallistunut kansainvälisiin vetoomuksiin.

Aqua Zarcan patohanketta käsitelleiden tilaisuuksien ohella toimintaryhmä järjesti useita tapahtumia perinneparannukseen ja kestäväan elämään liittyen. Niihin lukeutuivat Suomen Sosiaalifoorumissa 16.4. yhdessä Siemenpuu-säätiön, Uusi Tuuli ry:n ja Katajamäki ry:n kanssa järjestetty seminaari "Kestävä elämä ja maa(n)oikeudet"; yhdysvaltalaisen "intiaani-isoisan" Medicine Storyn (Manitonquat) syyskuinen metsäperheleiri Joutsassa teemalla "Yhteisöllisyystaitoja alkuperäiskulttuureista" sekä Tampereen Vanhan kirjastotalon elokuinen, alustajia Suomesta ja ulkomailta kerännyt yleisötilaisuus aiheesta "Parannusmenot alkuperäiskulttuureissa ja yhteisöllisessä itsehoidossa". Lisäksi toimintaryhmä järjesti elokuussa Vilppulan Katajamäellä ja Oriveden Hirsilässä yhden arizonalaisen Rupert Encinasin ja viisi perulaisen don Felixin parannustyöpajaa. Kasvukauden pyhitystä ja kekriä juhlittiin Katajamäen yhteisössä jo 12. ja 19. kerran.

Ryhmän vuoden aikana järjestämät tilaisuudet keräsivät kukin noin 20–50 osallistujaa.

4.6 Ydinvoima

Ydinvoimatoimintaryhmän toiminta koostui suurelta osin mielenosoituksista, yhteistyöstä ja tapaamisista muiden ydinvoiman vastaisten toimijoiden kanssa:

Pyhäjoella ryhmä osallistui Reclaim the Cape -tapahtumaviikolla 26.4. järjestettyyn Tshernobylin muistopäivän mielenosoitukseen. Samalla viikolla Pyhäjoella järjestettiin keskustelutilaisuus nuorille MOTNYT-rahoitteisen kahvilan muodossa ja kesäkuussa kahvila+dokumenttielokuvaesitys. Katsottavana oli venäläisen Green World -järjestön Hanhikivi-dokumentti, jossa kerrotaan myös Mayak:in saastuttamasta alueesta Venäjällä. Tämän lisäksi Hanhikiven niemen edustalta otettiin vesinäytteitä analysoitavaksi.

Pyhäjoelle keskittyneen toimintansa ohella ydinvoimaryhmä järjesti toukokuussa mielenosoituksen, jossa jaettiin lentolehtisiä ja osoitettiin solidaarisuutta Pyhäjoella vangituille aktivisteille. Kesäkuussa ryhmä tapasi ympäristöjärjestö Bellonan aktiiveja Venäjältä. Bellonan lisäksi paikalla oli edustajia muista Venäjällä toimivista järjestöistä, ympäristöongelmien tutkimusinstituutista ja ydinjätteen käsittelylaitokselta. Tapaaminen oli tilaisuus jakaa tietoa käynnissä olevasta ydinvoiman vastaisesta toiminnasta Suomessa ja Venäjällä. Kesäkuun lopussa järjestettiin Loppu Fennovoiman uhkapelille! -mielenosoitus yhteistyössä useiden järjestöjen kanssa. Syksyllä osoitettiin mieltä vesirakentamista vastaan Hanhikiven niemen edustalla.

Ryhmä viesti toiminnastaan aktiivisesti ympäri vuoden: mielenosoitusten yhteydessä lähetettiin tiedotteet, ja lisäksi ryhmä teki esitteen, joka sisälsi tietoa ryhmän toiminnasta ja Fennovoimasta.

4.7 Maa- ja metsäoikeudet

Maa- ja metsäoikeustoimintaryhmä toimi vuonna 2016 maakysymysten ja ihmisoikeuskysymysten parissa. Maa- ja metsäoikeusryhmä jatkoi uuden YK:n alaisen ihmisoikeussopimuksen (UN Treaty on Business and Human Rights) puolesta kampanjointia yhdessä FoEE:n ja lukuisten muiden järjestöjen kanssa. Vuoden aikana käännettiin ihmisoikeussopimuksen keskeiset teemat suomeksi ja kerättiin verkkovetoomuksella nimiä sopimuksen syntymisen puolesta.

Maa- ja metsäoikeusryhmä osallistui myös aktiivisesti hondurasilaisen ympäristöaktivisti Berta Caceresin murhan jälkipuintiin. Ryhmä tuki kampanjaa, joka vaati, että Berta Caceresin murhasta olisi tehtävä riippumaton selvitys Amerikkojen välisen ihmisoikeuskomission asiantuntijoiden avulla. Selvityksessä olisi otettava huomioon, että Berthan henkeä uhkailtiin johtuen hänen työstään lencojen alueiden ja jokien puolustamisessa. Lisäksi siihen olisi sisällytettävä selvitys murhan mahdollisista yhteyksistä Agua Zarca -patohankkeeseen ja siinä mukana oleviin yrityksiin. Maa- ja metsäoikeustoimintaryhmä osallistui myös joihinkin tapahtumiin, joita Yhteys maahan, metsään ja alkuperäiskulttuureihin -ryhmä järjesti COPINH-delegaation Suomen vierailun aikana.

4.8 Sosiaalifoorumitoiminta

MY on pitkään osallistunut aktiivisesti sosiaalifoorumitoimintaan Suomessa, ja vuoden 2016 lopulla tämän toiminnan ympärille päätettiin muodostaa oma toimintaryhmänsä. Ryhmän tarkoitus on koordinoida MY:n muiden ryhmien osallistumista Suomen sosiaalifoorumiin sekä omalta osaltaan edistää ja kehittää sosiaalifoorumitoimintaa erityisesti osana Suomen sosiaalifoorumin järjestelykoalitiota. Toiminnan ei kuitenkaan tarvitse rajoittua vain Helsingissä järjestettävään Suomen sosiaalifoorumiin.

Ennen varsinaisen toimintaryhmän perustamista Maan ystävät oli aktiivisesti mukana kevään pop up -muotoisessa Suomen sosiaalifoorumissa 16.4. Aktiivit osallistuivat Sosiaalifoorumin ohjausryhmään, jossa he koordinoivat tapahtumien järjestämistä, osallistuivat viestintään sekä etsivät tiloja. Maan ystävät tarjosi myös nuorisoasiainkeskuksen Hietaniemenkadun tilat Sosiaalifoorumille. Lisäksi Maan ystävät oli järjestäjänä piirikeskustelussa "Ympäristö ja toimeentulo - Itseisarvoisesta työllisyyden tavoittelusta kestävään yhteiskuntaan" sekä työpajassa "Ympäristökamppailut ja suora toiminta". Muiden ryhmien järjestämät Suomen sosiaalifoorumitapahtumat on mainittu ryhmäkohtaisissa toimintakertomuksissa.

5 PAIKALLISRYHMÄT

5.1 HYMY/Myhki (Helsinki)

Helsingin seudun Maan ystävät jatkoi ruohonjuuritason toimintaa MY:n tavoitteiden mukaisesti. Helsingin Polkupyöräilijöiden kanssa järjestettiin kerran kuussa Kriittinen pyöräretki -mielenosoituksia, joissa pyöräillään Helsingin keskustan ympäristössä vaatien pyöräilyn parempaa huomioimista. Pauligin huvilan tavarapyörää lainattiin halukkaille kesällä.

Kasvisruoka-aiheista toimintaa oli paljon. Vuoden aikana järjestettiin Uudella ylioppilastalolla kuusi kansankeittötapahtumaa, joissa tarjottiin edullista vegaaniruokaa. Kansankeittiöissä oli esitelmää ja keskustelua muun muassa eläinsuojelusta, kumppanuusmaataloudesta ja Helsingin keskuspuistosta.

Pauligin huvilalla järjestettiin kaksi kahvilatapahtumaa MY:n ruokatoiminnan kanssa. Huvilan takapihalla viljeltiin ruokakasveja luomumenetelmin.

Yhdessä 350 Suomen, Ilmastovanhempien, Helsingin yliopiston Attacin ja TTIP-verkoston kanssa järjestettiin näytös elokuvasta "This Changes Everything", joka pohjautuu Naomi Kleinin samannimiseen kirjaan. Syksyllä toteutettiin kaksi sieniretkeä Sipoonkorpeen.

5.2 JyMy (Jyväskylä)

Jyväskylän Maan ystävien ryhmä osallistui useampaankin tapahtumaan, josta tärkein oli Kepan kanssa yhteistyössä järjestetty Mahdollisuuksien Tori. Ryhmä ei toiminut Mahdollisuuksien torilla näytteilleasettajina, vaan työryhmän osana ja koordinaattorin ominaisuudessa. Kevään tienoilla järjestettiin vegaaninen grillaustapahtuma muutamalle aktiiville. Lentolehtisiä jaettiin tapahtumien ohessa. Ryhmä piti myös joulun alla antoisan lukupiirin utopia-aiheisesta kirjasta ja järjesti sen oheen pikkujoulut.

5.3 Maahinen (Oulu)

Oulussa tapahtumia riitti pitkin vuotta. Ensimmäinen tapahtuma oli kaivosaiheinen koulutus 9. tammikuuta, jolloin Meidän kaikkien kaivokset -hankkeen koordinaattori Anni Kiviranta kävi kouluttamassa vapaaehtoisia kouluvierailuja varten. Tapahtumasta tiedotettiin myös muille ympäristötoimijoille Oulussa. Alkuvuonna järjestettiin myös kolme kaivosaiheista kouluvierailua – Laanilan lukioon, Pateniemen kouluun ja Ylitornion lukioon – sekä Maahisen kevätkokous. Tammikuun lopuksi 27. päivä järjestettiin vielä kaivosaiheinen vierailu Laanilan lukiossa.

Maahinen kutsuttiin myös mukaan paikallisen ilmastotoiminnan käynnistyskokoukseen, joka pidettiin 2. maaliskuuta. Maahisia paikalle ei valitettavasti ehtinyt, mutta yhteyttä ja toiminnan suunnittelua jatketaan edelleen Oulun luonnonsuojeluyhdistyksen ja 350 Oulu-aktiivien kanssa. Maaliskuun 23. päivä pidettiin vielä ylimääräinen toiminnan suunnitteluilta Kulttuuritalo Valveen kahvilassa.

Kesällä Maahinen esitteli omaansa ja Maan ystävien toimintaa Vasemmistoliiton puoluekokouksen järjestötorilla 11.-12. kesäkuuta Oulun kaupunginteatterilla. #pyöräytys2016 -tempaus saapui kaupunkiin 3. heinäkuuta, jolloin järjestettiin koulutus- ja kesätapaaminen. Kesä- heinäkuun vaihteessa järjestettiin vielä Talvivaara-valokuvanäyttely Oulun asematunnelin Ränni-galleriassa. Pikkujoulut ja syyskokous järjestettiin 14. joulukuuta.

5.4 Mytty (Tampere)

Tampereen Maan ystävät eli Mytty toimi vuonna 2016 aktiivisesti mm. talouskasvuun, tulevaisuuteen ja globaaliin ympäristömuutokseen liittyvien aiheiden parissa. Lisäksi huomiota kiinnitettiin erityisesti eri toimijoiden väliseen yhteistyöhön.

Mytty järjesti vuonna 2016 toimistollaan avoimia tapaamisia, joissa suunniteltiin tulevaa toimintaa, sekä lukupiirikokouksia, joissa käsiteltiin ympäristömuutosta koskevaa kirjallisuutta. Mytyn toimistotila sijaitsee Suomen Rauhanpuolustajien Pirkanmaan piirijärjestön toimistolla.

Keväällä Mytty järjesti kaksi kirjadebattia vasta julkaistun Talous kasvun jälkeen -kirjan tiimoilta, keskustelutilaisuuden ydinvoimasta ja tapaamisen kaivostoimijoiden kesken. Lisäksi Mytty oli mukana postkapitalismista ja moninaisista talouksista kirjoittavan professori Katherine Gibsonin Suomen-vierailun järjestämisessä. Syksyllä laajasti yleisöä taas keräsi Omavaraisuusopisto Suomeen -keskustelutilaisuus sekä Tomorrow-elokuvanäytös. Myttyläisiä oli mukana myös ydinvoimaan keskittyvässä Yle Perjantai -ohjelmassa yleisönä.

Pitkin vuotta Mytty osallistui Tampereen sosiaalifoorumi ja Mahdollisuuksien tori -tapahtumien järjestelyihin ja toteutukseen, jotka pidettiin Finlaysonilla 21.5.2016. Lisäksi Mytty teki yhteistyötä muiden paikallisjärjestöjen kanssa esimerkiksi osallistumalla mielenosoitusten ja muiden yhteistilaisuuksien järjestämiseen.

Mytty seurasi edelleen tamperelaisen ihmisoikeusaktivisti Jyri Jaakkolan murhaoikeuden käyntiä yhdessä Friends of Jyri Jaakkola -järjestön kanssa. Murhan tutkinta on edelleen kesken.

Mytty jakoi edelleen jäsenilleen matka-avustuksia, joiden turvin toimijat voivat käydä osallistumassa muilla paikkakunnilla järjestettyihin tilaisuuksiin. Apurahoja käytettiin mm. matkoihin Helsinkiin luomusuuskunnan kokoukseen ja Commons Assemblyyn. Lisäksi Mytyn toimijat verkostoituivat mm. Suomen sosiaalifoorumissa Helsingissä.

Mytyn hallituksessa 2016 toimivat Olli-Pekka Haavisto, Pieta Hyvärinen (pj), Olli Hämäläinen (rahastonhoitaja), Tiina Heikkilä ja Mari Tuominen.

5.5 Posmy (Pori)

Porin seudun Maan ystävien eli Posmyn vuosi 2016 oli erittäin aktiivinen. Vuosi alkoi tammikuussa uusien illalla, johon osallistui useita toiminnasta kiinnostuneita. Maaliskuussa Porin kauppatorilla järjestettiin onnistunut ja paljon medianäkyvyyttä saanut Lumiukkojen kapina -tapahtuma, johon osallistui yli 200 lasta lähiseudun kouluista ja päiväkodeista.

Kevään aikana järjestettiin myös Kestävemmän elämäntavan tapoja ja taitoja -opintokerho, jonka aiheina olivat asuminen, talous, ruoka ja kulttuuri. Jokaista aihetta käsiteltiin kahdella eri tapaamiskerralla. Käsittelymuotoina olivat luennot, keskustelut ja vierailu luomutilalle. Huhtikuussa tehtiin myös keväinen pyöräretki laavulle ja järjestettiin Tuomiopäivän kello -tapahtuma yhdessä Satakunnan Rauhanpuolustajien kanssa. Kesällä SUP-lautailtiin ja kerättiin roskaa. Syyskaudella Posmyn toiminta keskittyi lähinnä Porin Reposaassa järjestetyn väentapaamisen järjestelyihin.

5.6 Turma (Turku)

Turun seudun Maan ystävät (Turma) teki alku kevästä tutustumisretken Paimioon suunnitteilla olevaan ekokyläpuutarhaan ja tutustui myös ahood-tekniikkaan.

Turma oli mukana ViherVillitys-perhetapahtumassa, jossa Turman tarkoitus oli tukea kaupunkiviljelyä ja paikallista ruuantuotantoa. Päivän aikana istutettiin Livian ja Raision puutarhan tarjoamia taimia kierrätettyihin ämpäreihin. Taimia istutettiin reilusti yli 100 ja niitä lähti yli viidessäkymmenessä ämpärissä uusiin koteihin. Tomaatin, chilin ja yrittien taimien lisäksi kolmisenkymmentä kukkaa lähti ilahduttamaan uusia omistajiaan. Päivässä mukana oli kaksi kolmisenkymmentä kukkaa lähti ilahduttamaan uusia omistajiaan. Päivässä mukana oli kaksi helsinkiläistä aktiivista, jotka saapuivat pyörillä mukanaan uusi ohjeistus paikallisryhmien järjestäytymiselle ja toiminnalle osana valtakunnallista Maan ystävät -järjestöä. ViherVillityksen jälkeen kerännyttiin vielä kuulemaan tarkemmin ohjeistuksesta ja osallistuttiin kartoitukseen paikallisryhmien tarpeista ja ohjeistuksen kehittämisideoista.

Elokuun lopulla Luonto-Liiton Varsinais-Suomen piiri ja Maan ystävien paikallisryhmä kutsuivat kaikki kiinnostuneet mukaansa pyöräretkelle Kuusiston linnanraunioille. Pyöräilymatkaa Kupittaaalta Kuusistoon ja takaisin kertyi yhteensä reilut 30 kilometriä. Perillä oli mahdollisuus raunioihin tutustumisen lisäksi kävellä pieni lenkki metsässä ja grillata rannan nuotiopaikalla.